

ČESKÁ TELEVIZE
Na hřebenech II 1132/4
14700 Praha
Česká republika

Sp. zn./Ident.: 2014/879/DRD/ČTV
Č.j.: RRTV/617/2015-DRD
Zasedání Rady č. 3 - 2015 / poř.č.: 24

ROZHODNUTÍ

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) coby ústřední správní úřad v rámci své působnosti dané § 5 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.) a § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, vydala dne 3. února 2015

rozhodnutí:

Rada ukládá provozovateli ČESKÁ TELEVIZE, IČ 00027383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ 140 70, pokutu dle § 60 odst. 1 písm. k) zákona č. 231/2001 Sb. ve výši 50.000,- Kč pro porušení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., neboť odvysíláním pořadu Sama doma odvysílaného dne 25. dubna 2014 od 12:30 hodin na programu ČT1, který obsahoval umístění produktu, respektive výrobků Lenovo, se dopustil nepatřičného zdůrazňování tohoto umístěného produktu, a to v rozhovoru na téma "Jak vybrat tablet" (v čase od 00:40:50 do 00:44:40 od začátku pořadu). Umístěný produkt se v dané fázi stal ústředním prvkem rozhovoru, respektive pořadu, a to na základě kombinace zvukové složky, kdy bylo hovořeno o jejich speciálních funkcích, přednostech a výhodách (možné polohy, ochrana zápěstí při držení, ochranná funkce pouzder, výběr z různých barev), a obrazové složky s detailními záběry na výrobky vždy s čitelným logem Lenovo, s nimiž protagonistky rozhovoru manipulovaly k demonstraci toho, o čem se právě vede řeč. Takto byly obrazovou složkou doplněny výroky typu: "...barevné provedení je také velmi důležité...Můžete se podívat vlastně na nejnovější kousek, což je tady ta champagne barva, která bude k dostání na přelomu května a června."; "...Yoga Tablet, který je velmi specifický, k čemu všemu se dá využít. Pokud ho máte v tomto režimu, můžete ho použít například při vaření. Jednoduše si vlastně tablet dáte před sebe, koukáte se na recept a vaříte podle něj. Tento tablet je specifický tím, že má vlastně jakoby tři režimy použití. Jeden je ten, co jste viděli. Druhý režim je vlastně, že tablet položíte a můžete na něm prohlížet fotky nebo surfovat po internetu. Třetí režim, že vlastně stojánek dáte pryč a můžete tablet držet v ruce a jednoduše ergonomicky na něm pracovat, což vlastně jakoby i chrání vaše zápěstí."; „Tady se můžete podívat, k tabletům existují speciální pouzdra pro ženy v několika barevných provedeních. Těch barev je i samozřejmě více.“ – „Ke každým botám jedno.“ – „Přesně tak. Můžete krásně sladit s botami i kabelkou. Potom samozřejmě u toho obalu je klasicky i speciální hadřík. Je nutné říct, že není dobré displej tabletu nebo i notebooku utřít čímkoliv, co najdete po ruce, protože byste samozřejmě mohli poškrábat.“. Tím došlo k porušení zákonné povinnosti, podle které pořady obsahující umístění produktu nesmějí nepatřičně zdůrazňovat umístěný produkt.

Pokuta je splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí na účet č. 3754-19223001/0710, vedený u České národní banky, variabilní symbol 2014879.

Účastníkovi řízení se ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1000 Kč podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 50/2005 Sb. na účet č. 3711-

19223001/0710 vedený u České národní banky, variabilní symbol 2014879. Náhrada nákladů řízení je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Česká televize je provozovatelem televizního vysílání programu ČT1, ČT2, ČT24, ČT sport, ČT :D a ČT art na základě zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů.

Účastník řízení odvyšlál dne 25. dubna 2014 od 12:30 hodin na program ČT1 pořad označený jako obsahující umístění produktu, a to konkrétně Sama doma, v jehož rámci byl zařazen rozhovor s marketingovou manažerkou společnosti Lenovo, Lucií Orlovskou.

I.

a) Zahájení správního řízení:

Zahájení správního řízení předcházela žádost Rady o podání vysvětlení směřovaná provozovateli vysílání (na základě usnesení přijatého na 12. zasedání v roce 2014), zda provozovatel svůj pravidelný pořad Sama doma považuje za publicistický, jak uvádí na svých internetových stránkách. A pokud ano, z jakého důvodu v tomto pořadu využívá institut umístění produktu, který je dle ustanovení § 53a odst. 1 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb. přípustný pouze v kinematografických dílech, ve filmech a seriálech vytvořených pro televizní vysílání nebo pro audiovizuální mediální služby na vyžádání, ve sportovních a zábavných pořadech, a to za podmínky, že se nejedná o pořady pro děti.

Tato žádost byla provozovateli vysílání doručena dne 30. června 2014 pod č.j. 5588/2014 (DRD/2280/2014).

Provozovatel vysílání odpověděl dopisem, který byl Radě doručen dne 21. července 2014 pod č.j. 6226/2014 a ve kterém uvedl, že pořad Sama doma je koncipován jako zábavně-informativní pořad, přičemž rozvedl jeho celkovou koncepci v podrobném popisu. Označení pořadu jako publicistického na webu provozovatele bylo dle provozovatele způsobeno tím, že pořad původně vznikl pod tzv. centrem publicistiky.

Rada se na svém 15. zasedání v roce 2014 seznámila s provozovatelovým vysvětlením a rozhodla v rámci bodu č. 33 zahájit s provozovatelem ČESKÁ TELEVIZE, IČ 00027383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ 140 70, správní řízení z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., neboť odvyšláním pořadu Sama doma odvyšlání dne 25. dubna 2014 od 12:30 hodin na program ČT1, který obsahoval umístění produktu, respektive výrobků Lenovo, se mohl v rozhovoru na téma "Jak vybrat tablet" (v čase od 00:40:50 do 00:44:40 od začátku pořadu) dopustit nepatřičného zdůrazňování umístěného produktu.

Tématem rozhovoru, který trval přibližně pět minut, byly tablety a jejich výběr. Na začátku mluvila manažerka o tabletech obecně, o jejich využití a různých kritériích výběru. Rozhovor se však brzy zaměřil přímo na tablety a doplňkové výrobky společnosti Lenovo.

Zvuková složka (slovní zmínky) přitom obsahovala projevy typu: „*Když vidím, co jste přinesla, tak může ladit i k botám třeba.*“ (projev moderátorky pořadu v okamžiku detailního záběru na barevné vystavené tablety s čitelným logem Lenovo); „*Přesně tak, barevné provedení je také velmi důležité. Standardní barva tabletů je vlastně jakoby stříbrné provedení. Můžete se podívat vlastně na nejnovější kousek, což je tady ta champagne barva, která bude k dostání na přelomu května a června.*“ (reakce manažerky doprovázená její manipulací s vystavenými tablety a detailním záběrem na tablet v champagne barvě s čitelným logem Lenovo); „*Tak, samozřejmě záleží, jaký máme tablet. Já bych ukázala názorně například na Yoga Tablet, který je velmi specifický, k čemu všemu se dá využít. Pokud ho máte v tomto režimu, můžete ho použít například při vaření. Jednoduše si vlastně tablet dáte před sebe, koukáte se na recept a vaříte podle něj. Tento tablet je specifický tím, že má vlastně jakoby tři režimy použití. Jeden je ten, co jste viděli. Druhý režim je vlastně, že tablet položíte a můžete na něm prohlížet fotky nebo surfovat po internetu. Třetí režim, že vlastně stojánek dáte pryč a můžete tablet držet v ruce a jednoduše ergonomicky na něm pracovat, což vlastně jakoby i chrání vaše zápěstí.*“ (odpověď manažerky na dotaz, jak lze ještě tablet využít v domácnosti, při které je zřetelné vyčkávání manažerky na přechod kamery do detailního záběru, který byl následně opravdu využit, aby zaznamenal veškeré režimy polohy tabletu, čímž opět došlo k výraznému zobrazení loga Lenovo); „*Tady se můžete podívat, k tabletům existují speciální pouzdra pro ženy*

v několika barevných provedeních. Těch barev je i samozřejmě více.“ – „Ke každým botám jedno.“ – „Přesně tak. Můžete krásně sladit s botami i kabelkou. Potom samozřejmě u toho obalu je klasicky i speciální hadřík. Je nutné říct, že není dobré displej tabletu nebo i notebooku utřít čímkoliv, co najdete po ruce, protože byste samozřejmě mohli poškrábat.“ (projev manažerky se vstupem moderátorky následující po moderátorčině otázce k tématu jak chránit displej tabletu před poškozením, který byl doprovázen manipulací s ochrannými pouzdry na straně moderátorky a detailním záběrem na pouzdro s viditelným logem Lenovo).

Jak již bylo výše uvedeno, zbytek téměř pětiminutového rozhovoru tvořily projevy, které lze označit jako vztahující se obecně k tématu tabletů, a které mohou, ale nemusí být přímo spojovány s výrobcem Lenovo, neboť mohou být charakterizovány jako obecné informace o tabletech (co je výhodou tabletů obecně: velikost apod., co na tabletech víc zajímá muže a co ženy, že je pro případné účely fotografování potřeba vybírat podle vnitřní paměti apod.). Ty však byly v porovnání s celkovým vyzněním rozhovoru zastoupeny v minimálním množství a nelze tak popřít skutečnost, že se daný rozhovor v přílišné míře věnoval přímo výrobkům Lenovo a že ve své většinové části byl pouze o nich.

V obrazové složce celého rozhovoru navíc figurovaly, jak již bylo výše naznačeno, táhlé i statické detailní záběry na výrobky společnosti Lenovo (tablety a pouzdra), na nichž bylo vždy zřetelně viditelné logo výrobce a které byly v konkrétních případech využity k demonstraci manipulace s tabletem či jeho barevného provedení.

Na základě tohoto lze říci, že umístěné výrobky Lenovo ztrácely funkci přirozené součásti prostředí, jak by tomu u umístěného produktu mělo být, a stávaly se v daných pasážích, kdy bylo hovořeno o jejich speciálních funkcích, přednostech a výhodách (možné polohy, ochrana zápěstí při držení, ochranná funkce pouzder, výběr z různých barev) ve spojení s detailními záběry na výrobek vždy s čitelným logem, ústředním prvkem daného rozhovoru (zejména pak v případě výrobku Lenovo Yoga Tablet, který byl dokonce výslovně zmíněn označením typu a uvedením toho, čím je specifický).

Rada se z těchto důvodů rozhodla zahájit správní řízení, neboť měla za to, že odvysíláním pořadu Sama doma dne 25. dubna 2014 od 12:30 hodin na programu ČT1 mohl účastník řízení porušit povinnost provozovatele vysílání stanovenou v ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb.

Oznámení o zahájení správního řízení bylo provozovateli vysílání doručeno dne 1. září 2014 pod č.j. DRD/3036/2014.

Ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen správní řád), bylo doručením oznámení o zahájení správního řízení správní řízení zahájeno.

Účastník řízení byl písemně poučen o svých právech v průběhu správního řízení a vyzván k vyjádření ve věci.

Spolu s tím byl provozovatel Radou usnesením vyzván k předložení listin, a to konkrétně obchodních smluv, na jejichž základě došlo k prezentaci výrobků značky Lenovo v rámci předemtného pořadu.

b) Vyjádření účastníka řízení:

Účastník řízení se ve věci vyjádřil dopisem ze dne 30. září 2014, který byl Radě doručen pod č.j. 8461/2014 dne 3. října 2014.

Provozovatel v rámci svého vyjádření uvedl následující:

- Česká televize činí nesporným, že odvysílala předemtný pořad, a to na programu ČT1, který je plnoformátovým.
- Je nesporné, že uvedený pořad byl řádně označen značkou, která informuje diváky o tom, že v poradě umístěn produkt. Před odvysíláním předemtného pořadu uzavřela Česká televize se zadavatelem umístění produktu počítače Lenovo standardní smlouvu, jejíž přílohou jsou Všeobecné podmínky pro umístění produktů v pořadech v televizním vysílání České televize.
- Pořad Sama doma je pořadem typu lifestyle, který je zaměřen na rady pro ženy. Záměrem bylo podat divačkám informaci, k čemu jsou tablety dobré, jestli jsou zajímavé i designem či jinak. Tomu byl podřízen i scénář pořadu, který počítal s tím, že divačkám bude osvětleno, co jsou tablety, proč a k jakému účelu se používají, jaké jsou jejich vlastnosti, včetně barevnosti, jak se má s tablety zacházet, a to srozumitelným způsobem pro divačky, jimž je pořad určen. Podle scénáře pořadu měla ve studiu vystoupit nejen zástupkyně společnosti, která uměla odborně

odpovědět na otázky moderátorky, ale rovněž zástupkyně z řad spotřebitelů, která se na poslední chvíli z účinkování v pořadu omluvila.

- Důležitou okolností je, že šlo o pořad vysílaný živě a že v pořadu účinkovala osoba, která není profesionální moderátorkou. Marcel Nevin, vedoucí centra dramaturgie zajistil v souladu s Kodexem České televize, že respondentka, která v pořadu vystupovala, absolvovala před živým vysíláním krátkou instruktáž, jak proběhne živé vysílání a že má hovořit pouze o obecných vlastnostech produktu a přitom, že budou na stole konkrétní produkty. Respondentka při živém vysílání hovořila nejprve o tabletech obecně, o jejich využití a různých kritériích výběru, v jednom případě označila konkrétní produkt. Pokud pak hovořila o produktu (tj. různé režimy držení, obaly, barevné varianty), poukazuje Česká televize na to, že je obecně známo, že jde o funkce a vzhled, které má většina tabletu na trhu, nikoliv pouze produkt, který byl použit k demonstraci v pořadu (*...použití při vaření. Jednoduše si vlastně tablet dáte před sebe, koukáte se na recept a vaříte podle něj. Tento tablet je specifický tím, že má vlastně jakoby tři režimy použití. Jeden je ten, co jste viděli. Druhý režim je vlastně, že tablet položíte a můžete na něm prohlížet fotky nebo surfovat po internetu. Třetí režim, že vlastně stojánek dáte pryč a můžete tablet držet v ruce a jednoduše ergonomicky na něm pracovat, což vlastně jakoby i chrání vaše zápěstí"... Potom samozřejmě u toho obaluje klasicky i speciální hadřík. Je nutné říct, že není dobré displej tabletu nebo i notebooku utřít čímkoliv, co najdete po ruce, protože byste samozřejmě mohli poškrábat.*
- Důležitou okolností je, že moderátorka pořadu postupovala přesně v souladu se scénářem pořadu a směřovala otázky na obecné vlastnosti tabletu a těmito otázkami se snažila korigovat vystoupení respondentky v živém vysílání.
- Česká televize namítá, že není pravdou, že by umístěný produkt byl ústředním prvkem rozhovoru, respektive pořadu, a to na základě kombinace zvukové složky, kdy bylo hovořeno o speciálních funkcích, přednostech a výhodách, a obrazové složky, jak je uvedeno v oznámení Rady. V žádném případě nebyl ústředním prvkem pořadu rozhovor o produktu Lenovo a nebyl ani ústředním prvkem konkrétního rozhovoru, protože ten byl zaměřen, jak vyplývá z otázek pokládaných moderátorkou, k obecnému tématu tabletu. Nad to, jak už bylo shora uvedeno, i v případě když bylo hovořeno o režimu, obalech, barevných variantách, jde o obecné vlastnosti většiny tabletů různých značek dostupných na trhu.
- Co se týká obrazového snímání produktu, Česká televize tvrdí, že nebyly předváděny ani zobrazovány žádné funkce produktu, byla pouze zabírána pouzdra a tablet jako celek, a to logicky s ohledem na téma pořadu, přičemž záběry byly s ohledem na téma rozhovoru editoriálně ospravedlnitelné a nelze je tedy hodnotit jako nepatřičné zdůraznění produktu.
- Česká televize namítá, že pasáž, která byla věnována problematice tabletu, netrvala 5 minut, jak je uvedeno v oznámení Rady, ale mnohem kratší dobu 3.50 minut. Důležitou okolností je, že celková stopáž pořadu je mnohonásobně vyšší.
- Při nahlédnutí do spisu zjistila Česká televize, že obsahuje materiál určený pro zasedání Rady dne 19. až 20. srpna 2014, identifikátor 0682 (2014), z něhož byly převzaty některé pasáže do oznámení Rady o zahájení správního řízení. Pro právě posuzovanou věc mají význam obrazové snímky, které jsou součástí tohoto materiálu, přičemž Česká televize namítá, že způsob zobrazení v tomto materiálu je vytržen z kontextu pořadu a jeho vyznění je oproti tomu, co bylo ve skutečnosti odvysíláno, zkrácené.
- Rada vytyká České televizi, že se mohla dopustit nepatřičného zdůrazňování umístěného produktu. Ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb. stanoví, že pořady obsahující umístění produktu nesmějí nepatřičně zdůrazňovat umístěný produkt. Česká televize má za to, že z uvedeného ustanovení v kontextu ostatních ustanovení tohoto zákona lze dovodit, že umístěný produkt může být zdůrazňován, nesmí však být zdůrazňován nepatřičně. Jestliže tedy probíhal rozhovor na téma tabletu, v němž převažovaly informace o tabletech v obecné poloze, tak byt' byla zmíněna obrazově ochranná známka Lenovo a v krátkém výseku rozhovoru s ohledem na celkovou stopáž pořadu a celkovou délku rozhovoru, byly vztaženy respondentkou obecné vlastnosti tabletu ke konkrétnímu tabletu, šlo o propagaci dovolenou, protože sice šlo o zdůraznění produktu, ale nikoliv nepatřičné. Začlenění produktu do uvedeného typu pořadu bylo naprosto přirozené. V daném případě šlo o lifestyleový pořad určený pro divačky a nelze směřovat začlenění produktu do tohoto typu pořadu, jehož součástí jsou rozhovory a který je vysíláním živým s hranou tvorbou nebo kinematografickým filmem vysílaných ze záznamu.
- Co se týká upozornění č.j. DRD/3603/2012, tomuto upozornění předcházelo správní řízení, s jehož argumenty se však Rada v odůvodnění upozornění řádně nevypořádala. Pro právě

posuzovanou věc je však podstatné, že v případě upozornění č.j. DRD/3603/2012 ze dne 2.10.2012 doručeném České televizi dne 26.10. 2012 bylo Radou shledáno jako nepatřičné zdůraznění produktu jednání na programu ČT sport, spočívající v následujícím: podrobné představení produktu moderátorem, v prodejní síti běžně dostupný, byly popsány funkce produktu a byl veden rozhovor o přednostech produktu, byla zmíněna výjimečnost a kvalita kopaček ve spojení s nejlepším hráčem světa a Markem Bakošem, příznivější cena oproti drahým testerům a umístěný produkt byl zabrán desetivteřinovým detailním záběrem vystavených bot. Takové zpracování umístění produktu nelze hodnotit podle Rady za přirozené začlenění výrobku coby přirozené součásti prostředí (scény), neboť umístěný produkt byl ústředním prvkem a tématem daného rozhovoru, který byl pouze o tomto umístěném produktu a o jeho podrobném představení a zdůraznění jeho předností, čímž došlo k nepatřičnému zdůraznění umístěného produktu. Česká televize poukazuje na smysl upozornění, který spočívá především v prevenci, tj. v předání informace o tom, že provozovatel vysílání určitým konkrétním způsobem porušuje povinnost stanovenou zákonem a že mu za opakované porušení této povinnosti hrozí sankce. Provozovatel vysílání nemůže být trestán za jednání, jehož protiprávnosti si nebyl vědom. Odhlédne-li Česká televize od skutečnosti, že ve vydaném upozornění jí byla stanovena pouze lhůta k nápravě, tak s poukazem na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu, týkající se požadavků na upozornění vydávaném Radou, konkrétně na usnesení rozšířeného senátu čj. 8 As 85/2012-88 ze dne 14. července 2014, tvrdí, že upozornění Rady podle § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. je způsobilým podkladem pro uložení sankce za následná porušení povinnosti provozovatele stanovených tímto zákonem, pokud obsahuje obdobné skutkové okolnosti, které by naplnily příště stejnou skutkovou podstatu deliktu jako skutku, na jehož protiprávnost byl provozovatel po odvysílání upozorněn, to však v případě vydaného upozornění č.j. DRD/3603/2012 a právě projednávané věci naplněno nebylo.

Provozovatel vysílání v rámci předmětného vyjádření navrhnul Radě, aby ve věci provedla důkaz zvukově-obrazovým záznamem pořadu, scénářem pořadu a výpovědí Marcela Nevín a Josefa Vlčka, zaměstnanců České televize, a aby s ohledem na uvedené správní řízení zastavila.

Účastník řízení byl dopisem, který mu byl doručen dne 7. ledna 2015 (č.j. RRTV/54/2015-DRD), seznámen se skutečností, že je věc připravena k rozhodnutí. Provozovateli vysílání byla stanovena lhůta 14 dní pro doplnění vyjádření se ve věci a k podkladům.

Provozovatel vysílání ve stanovené lhůtě zareagoval dopisem ze dne 21. ledna 2015, který byl Radě doručen téhož dne pod č.j. RRTV-RRTV/871/2015.

Provozovatel uvedl, že setrvává na svých tvrzeních a návrzích uvedených v předchozím vyjádření.

II.

Ačkoliv účastník řízení nepředložil Radě přímo listiny, respektive obchodní ujednání, na jejichž základě došlo k prezentaci daných výrobků v daném pořadu, vyjádřil se v tomto ohledu, že činí nesporným, že pořad byl označen jako obsahující umístění produktu a že před jeho odvysíláním byla mezi tímto provozovatelem a zadavatelem umístění produktu počítače Lenovo uzavřena standardní smlouva o umístění produktu.

Rada má za prokázané, že došlo k odvysílání pořadu Sama doma dne 25. dubna 2014 od 12:30 hodin na programu ČT1, provozovaném účastníkem řízení, a že tento pořad obsahoval umístění produktu, respektive výrobků Lenovo, a to v rozhovoru na téma "Jak vybrat tablet" (v čase od 00:40:50 do 00:44:40 od začátku pořadu).

Na svém 18. zasedání v roce 2014 provedla Rada důkaz ohledáním, respektive zhlédnutím záznamu pořadu Sama doma odvysílaného dne 25. dubna 2014 od 12:30 hodin na programu ČT1.

Účastník řízení dále požadoval provedení důkazů scénářem pořadu a výpovědí Marcela Nevín a Josefa Vlčka, zaměstnanců České televize, nicméně po zvážení tohoto návrhu nepovažovala Rada toto za nezbytné, neboť tyto důkazy navrhoval účastník řízení k prokázání svých tvrzení o původním záměru daného pořadu, respektive daného rozhovoru o tabletech a doplňcích.

Původní záměr však není v tomto případě stěžejní, neboť provozovatel odpovídá za odvysílaný obsah, za to, co nakonec bylo zprostředkováno divákům a co mělo na diváky určitý dopad a vliv. Není tedy rozhodné, co bylo poznamenáno do scénáře či co byl záměr tvůrců pořadu, ale výsledné zpracování, výsledná prezentace výrobků, které byly v tomto konkrétním případě umístěným produktem.

S námitkami a návrhy účastníka se Rada vypořádala následovně:

- Účastník řízení uvedl, že scénář pořadu předpokládal, že divačkám bude osvětleno, co jsou tablety, proč a k jakému účelu se používají, jaké jsou jejich vlastnosti, včetně barevnosti, jak se má s tablety zacházet, a to srozumitelným způsobem pro divačky lifestyleových pořadů. Zároveň dodal, že se oproti předpokladu omluvila zástupkyně z řad spotřebitelů, která měla také vystoupit.

K tomuto lze uvést, že provozovatel odpovídá za odvysílaný obsah, za to, co nakonec bylo zprostředkováno divákům a co mělo na diváky určitý dopad a vliv. Není tedy rozhodné, co bylo původním záměrem scénáře či co byl záměr tvůrců pořadu, ale výsledné zpracování, výsledná prezentace výrobků, které byly v tomto konkrétním případě umístěným produktem.

Na zpracování umístěného produktu a na prvky tohoto zpracování (výsledná obrazová a zvuková složka, respektive jejich celkové vyznění) nemá stejně tak vliv skutečnost, že se nedostavily ty osoby, které tvůrci pořadu očekávali.

Tato námitka je tak irelevantní, neboť provozovatel coby profesionál svého oboru a jeho zaměstnanci, respektive osoby tvořící pro provozovatele obsah vysílání, mají být připraveni i na rizika spojená s vysíláním živého pořadu (který si do vysílání zařadil provozovatel sám a má tedy být ztotožněn s úskalími tohoto) a mají být připraveni na to, aby bylo původního záměru dosaženo. Pokud bylo záměrem informovat diváky pouze v obecné rovině, je to jistě správné, nicméně Rada neposuzuje toto, ale to, co bylo odvysíláno. A v tomto případě nebyl rozhovor obecného charakteru s doprovodem produktů coby přirozených složek prostředí, přirozených doplňků, neboť na umístěné produkty bylo přímo upozorňováno a bylo hovořeno o konkrétních vlastnostech konkrétních produktů (v kombinaci s obrazovou složkou).

S tím souvisí i další účastníkovy námitky, a to, že je důležité, že šlo o pořad vysílaný živě a že v pořadu účinkovala osoba, která není profesionální moderátorkou a která absolvovala krátkou instruktáž, jak proběhne živé vysílání a že má hovořit pouze o obecných vlastnostech. Respondentka při živém vysílání hovořila nejprve o tabletech obecně, o jejich využití a různých kritériích výběru, v jednom případě označila konkrétní produkt. Pokud pak hovořila o produktu (tj. různé režimy držení, obaly, barevné varianty), jednalo se o funkce a vzhled, které má většina tabletu na trhu (za uvedení citací z pořadu). A dále o námitku, že moderátorka postupovala v souladu se scénářem a kladla otázky v obecné rovině coby korektivy rozhovoru.

Ve spojitosti s již výše uvedeným lze uvést, že obsah pořadu, byť živě vysílaného, stále odpovídá provozovatel vysílání. Je pouze jeho rozhodnutím a jeho odpovědností, jaké osoby do živého pořadu zařadí (zda profesionály, nebo i osoby nezkušené co se vysílání týče) a nakolik podrobně je proškolí a seznámí s úskalími vysílání, které nelze překročit.

Samozřejmě, že je možné charakter pořadu coby živého vysílání a přítomnost osoby nezkušené zhodnotit při rozhodování o výši pokuty, nicméně provozovatel se nemůže zprostit své odpovědnosti za obsah jím odvysílaný s tím, že vinu svalí na osoby v pořadu vystupující.

Pokud jde o to, že v rozhovoru zazněly informace obecného charakteru, to připustila sama Rada již v oznámení o zahájení správního řízení, nicméně zároveň uvedla, že ty byly v předmětném rozhovoru v minoritním zastoupení, neboť většinu rozhovoru bylo hovořeno o konkrétních informacích o konkrétních výrobcích (v kombinaci s obrazovou složkou). Pokud pak účastník řízení odkázal na konkrétní citace s tím, že ty byly obecného rázu, je k tomu nezbytné uvést, že jsou vytrženy z kontextu, neboť účastník opomenul, že jim předcházel vždy projev, který danou pasáž jednoznačně propojuje s konkrétním produktem Lenovo:

„Tak, samozřejmě záleží, jaký máme tablet. Já bych ukázala názorně například na Yoga Tablet, který je velmi specifický, k čemu všemu se dá využít. Pokud ho máte v tomto režimu, můžete ho použít například při vaření. Jednoduše si vlastně tablet dáte před sebe, koukáte se na recept a vaříte podle něj. Tento tablet je specifický tím, že má vlastně jakoby tři režimy použití. Jeden je ten, co jste viděli. Druhý režim je vlastně, že tablet položíte a můžete na něm prohlížet fotky nebo surfovat po internetu. Třetí režim, že vlastně stojánek

dáte pryč a můžete tablet držet v ruce a jednoduše ergonomicky na něm pracovat, což vlastně jakoby i chrání vaše zápěstí.“ (využití tabletu záleží na tom, jaký máte, nicméně s Yoga Tabletem se vám nabízí specifické vlastnosti a využití)

„Tady se můžete podívat, k tabletům existují speciální pouzdra pro ženy v několika barevných provedeních. Těch barev je i samozřejmě více.“ – „Ke každým botám jedno.“ – „Přesně tak. Můžete krásně sladit s botami i kabelkou. Potom samozřejmě u toho obalu je klasicky i speciální hadřík. Je nutné říct, že není dobré displej tabletu nebo i notebooku utřít čímkoliv, co najdete po ruce, protože byste samozřejmě mohli poškrábat.“ (část rozhovoru za manipulace s pouzdry s viditelným označením Lenovo; pouzdra jsou v mnoha barevných provedeních pro image a jsou dodávána s hadříkem proti poškrábání)

To nelze chápat jako obecné informování, pokud je takovéto výrazivo navíc doprovázeno v obrazové složce prezentací konkrétních produktů (vyjmenovávání vlastností u konkrétních výrobků za zmínění toho, že jde o speciální záležitost).

Stejně tak moderátorčin projev nelze označit za čistě neutrální a obecného charakteru s korektivy, když ona sama při představení zástupkyně společnosti Lenovo uvede: „Když vidím, co jste přinesla, tak může ladit i k botám třeba.“, což následně zopakovala jako rychlou poznámku vstupující do projevu zástupkyně společnosti Lenovo (...v několika barevných provedeních. Těch barev je i samozřejmě více.“ – „Ke každým botám jedno.“ – „Přesně tak...“). Tím naopak od neutrálního obecného přístupu ustoupila směrem k zdůraznění výhody zobrazených produktů. U tohoto lze namítat, že to byla poznámky moderátorky právě lifestyleového pořadu, nicméně je nezbytné pamatovat na to, že takovéto uchopení, takovéto celkové zpracování a nakládání s umístěným produktem, jehož součástí byly i tyto poznámky, nelze v televizním vysílání, kde je nezbytné pamatovat na povinnosti ve vztahu k umístěným produktům, aplikovat.

- Dle provozovatele není pravdou, že by umístěný produkt byl ústředním prvkem rozhovoru, respektive pořadu. V žádném případě nebyl ústředním prvkem pořadu rozhovor o produktu Lenovo a nebyl ani ústředním prvkem konkrétního rozhovoru, protože ten byl obecného charakteru.

K tomuto lze uvést, že provozovatel opět vytrhnul slovní spojení z kontextu, tentokrát „ústředním prvkem rozhovoru, respektive pořadu“, z celkového oznámení o zahájení správního řízení, kde bylo uvedeno, že se provozovatel mohl dopustit nepatřičného zdůrazňování umístěného produktu, který byl v dané fázi ústředním prvkem rozhovoru, respektive pořadu, a to na základě kombinace... (důraz přidán). V oznámení o zahájení správního řízení tak nebylo tvrzeno, že by byl umístěný produkt ústředním prvkem pořadu jako takového, ale bylo uvedeno, že ve fázi, kdy byl veden daný rozhovor (respektive pasáže, které byly identifikovány shrnutím obrazové a zvukové složky), nebylo diskutováno o ničem jiném, než o umístěném produktu, respektive o výrobcích Lenovo, neboť v dané fázi skutečně nešlo o rozhovor na téma tablety obecně, ale o rozhovor o speciálních prvcích výrobků Lenovo. U tohoto lze odkázat na zbytek tohoto odůvodnění, neboť provozovatelovy námitky jsou neustále stejného charakteru, že se jednalo o obecný rozhovor, což je vyvráceno zhodnocením daného rozhovoru celkově a není třeba se k tomu neustále vyjadřovat u každé námitky provozovatele.

- Provozovatel namítnul, že v obrazové složce nebyly zobrazovány žádné funkce produktu, byla pouze zabírána pouzdra a tablet jako celek, a to logicky s ohledem na téma pořadu, přičemž záběry byly s ohledem na téma rozhovoru editoriálně ospravedlnitelné a nelze je tedy hodnotit jako nepatřičné zdůraznění produktu.

K tomuto je uvedeno, že byly zabírány vždy právě ty funkce a vlastnosti daných výrobků, které byly zvláště zmiňovány ve zvukové složce. V tomto konkrétním případě je nezbytné hodnotit celkové vyznění daného rozhovoru (kombinaci obrazu a zvuku), kdy bylo hovořeno o speciálních možnostech různých pozic umístění a uchopení konkrétního tabletu Lenovo, což bylo doprovázeno záběry na demonstraci těchto poloh a úchopů, bylo hovořeno o množství barevných provedení (a jedné novinky champagne) za doprovodu záběru na rozličné barevné spektrum produktů vždy s evidentním logem Lenovo apod.

Obrazová a zvuková složka se tak vzájemně doplňovaly ve zmínění a upozornění na vlastnosti a výhody (mnohdy nazvané jako specialita) výrobků Lenovo (žádných jiných). Veškerá kombinace

těchto prvků a celkové vyznění daného rozhovoru tak nemůže být vnímána jako něco přirozené či doplňující scénu (tvořící přirozenou součást či dekoraci obecného rozhovoru na téma tablety).

- Pasáž, která byla věnována problematice tabletu, netrvala 5 minut, ale mnohem kratší dobu 3.50 minut. Důležitou okolností je, že celková stopáž pořadu je mnohonásobně vyšší.

K tomuto lze uvést, že v textu oznámení o zahájení správního řízení je skutečně uvedeno, že daný rozhovor byl přibližně pětiminutový, nicméně to je zmírněno právě za užití onoho pojmu „přibližně“, přičemž usnesení přijaté Radou obsahovalo jednoznačně, že rozhovor byl v čase *od 00:40:50 do 00:44:40 od začátku pořadu*. Účastníková námitka se tak jeví jako čistě účelová, neboť je ze všech písemností zřejmé, že Rada i účastník řízení daný rozhovor i jeho průběh (obsahový i časový) jsou s to jednoznačně identifikovat.

Pokud jde o vztah celkové délky daného pořadu a pasáže, kde byl zařazen umístěný produkt, to nelze považovat za obecně platný argument, který by znamenal nemožnost porušení zákazu nepatřičně zdůrazněného umístěného produktu na straně provozovatele. Rozhovor sice tvořil pouze určitý úsek daného pořadu, nicméně prakticky celý se týkal konkrétních umístěných produktů a jejich vlastností, kdy po tuto fázi byly tyto umístěné produkty ústředním prvkem daného rozhovoru. Tři a půl minuty, z nichž většina obsahuje prvky znamenající nepatřičné zdůraznění umístěného produktu, nejsou z tohoto hlediska zanedbatelným úsekem. Nicméně vztah celkové stopáže pořadu a stopáže, po kterou byl nepatřičně zdůrazňován umístěný produkt, lze jistě zohlednit při rozhodování o výši pokuty.

- Materiál určený pro zasedání Rady dne 19. až 20. srpna 2014, identifikátor 0682 (2014), z něhož byly převzaty některé pasáže do oznámení o zahájení správního řízení, obsahuje obrazové snímky, které jsou vytrženy z kontextu pořadu. Vyznění materiálu je oproti tomu, co bylo ve skutečnosti odvysíláno, zkrácené.

Zde se jedná o další čistě účelovou námitku, neboť je zřejmé, že obrazové snímky jsou pouze ilustrační složkou celého materiálu a že je nezbytné vnímat je v kontextu celého materiálu, respektive analýzy v něm obsažené. Vedle toho je také jednoznačné, že Rada nečiní svá rozhodnutí pouze na základě daného materiálu, či dokonce na základě těchto pouhých obrázků. Rada coby kolegiální orgán nezávislého a odborného typu rozhoduje na základě vlastního posouzení celkového odvysílaného obsahu, přičemž se seznamuje hlavně s odvysílaným obsahem přímo zhlédnutím záznamu daného obsahu. Ani v tomto případě tak k postupu Rady nesloužily pouze ilustrační obrazové snímky, na které se naopak až příliš upnul sám účastník řízení. Stejně tak Rada nepostupovala pouze na základě daného materiálu, na základě svého posouzení daného pořadu, daného rozhovoru jako takového.

- Česká televize má za to, že umístěný produkt může být zdůrazňován, nesmí však být zdůrazňován nepatřičně. V tomto případě tak šlo o propagaci dovolenou, protože sice šlo o zdůraznění produktu, ale nikoliv nepatřičné. Začlenění produktu do uvedeného typu pořadu bylo naprosto přirozené. V daném případě šlo o lifestyleový pořad určený pro divačky a nelze směřovat začlenění produktu do tohoto typu pořadu, jehož součástí jsou rozhovory a který je vysíláním živým, s hranou tvorbou nebo kinematografickým filmem vysílaných ze záznamu.

V první řadě je potřeba uvést, že provozovatel zde zaměňuje prvky jako propagace a nepatřičné zdůraznění, ačkoliv ty jsou u umístění produktu rozlišovány. Nehovoří tedy zrovna ve prospěch provozovatele, pokud uznává, že v tomto případě šlo o propagaci, neboť ta je zákonem č. 231/2001 Sb. v souvislosti s umístěním produktu také zakázána.

Pokud jde o to, že v tomto případě nedošlo k nepatřičnému zdůraznění umístěného produktu, staví toto účastník řízení opět na několikrát zopakovaných tvrzeních, podle kterých se jednalo o živý pořad, lifestyleový, obsahující rozhovor obecně o tabletech, který byl k celkové stopáži nepatrný. To však již bylo v hodnocení vyznění daného rozhovoru, respektive zpracování umístěného produktu vše posouzeno, přičemž lze na toto odkázat a zároveň lze uvést, že zákon upravující umístění produktu ve vysílání nezná liberaci z povinností jím nastavených, která by byla založena na tom, že se jedná o pořady živé či lifestyleové. Povinnosti spojené s umístěním produktu jsou nastaveny pro všechny pořady typu kinematografické dílo, film a seriál vytvořený

pro televizní vysílání nebo pro audiovizuální mediální služby na vyžádání, sportovní a zábavný pořad, a to za podmínky, že se nejedná o pořady pro děti, neboť právě ty mohou obsahovat umístění produktu a pokud ho obsahují, musí dodržovat zákonem vyžadované povinnosti.

V tomto konkrétním případě došlo k takové kombinaci zvukové a obrazové složky, že celkové vyznění zpracování umístěného produktu lze hodnotit jako nepatřičné zmiňování umístěného produktu, což je v rozporu se zákonem. Takto zpracovaný umístěný produkt není v souladu se zákonem ani v lifestylovém a živém pořadu, který jistě nelze srovnávat s hranou (předtočenou) tvorbou, nicméně jej nelze brát ani jako naprosté omilostnění provozovatele při odvysílání takových prvků, jako tomu bylo v tomto pořadu. Provozovatel si ostatně sám musí být vědom úskalí, které mu živý a lifestylový pořad přináší a musí si již předem vytvořit takové mechanismy, aby ani v rámci tohoto pořadu nedocházelo k porušování zákona.

- Upozornění č.j. DRD/3603/2012, respektive jeho odůvodnění nereflektuje argumenty z jemu předcházejícího řízení. Smyslem upozornění je prevence, tj. předání informace o tom, že provozovatel vysílání určitým konkrétním způsobem porušuje povinnost stanovenou zákonem a že mu za opakované porušení této povinnosti hrozí sankce. Provozovatel vysílání nemůže být trestán za jednání, jehož protiprávnosti si nebyl vědom. Ve vydaném upozornění byla stanovena pouze lhůta k nápravě. Dle aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu, konkrétně usnesení rozšířeného senátu č.j. 8 As 85/2012-88, upozornění Rady je způsobilým podkladem pro uložení sankce za následná porušení povinnosti provozovatele, pokud obsahuje obdobné skutkové okolnosti, které by naplnily příště stejnou skutkovou podstatu deliktu jako skutku, na jehož protiprávnost byl provozovatel po odvysílání upozorněn, to však v případě vydaného upozornění č.j. DRD/3603/2012 a právě projednávané věci naplněno nebylo.

K tomuto lze uvést, že právě nové judikatuře Nejvyššího správního soudu předchází upozornění zcela vyhovuje, neboť závěr právě této nové judikatury je takový, že rozhodující je podobnost závadných prvků ve vysílání a nikoliv striktní podobnost skutků (odvysílání totožného, respektive reprízovaného obsahu). K tomuto lze ostatně odkázat i na čerstvou judikaturu, kde se Nejvyšší správní soud věnoval právě vazbě na předchozí upozornění, a to přímo v souvislosti s pokutou za porušení povinností u umístění produktu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. října 2014, č.j. 8 As 28/2013 – 55).

Již v samotném oznámení o zahájení správního řízení bylo nyní účastníku řízení zrekapitulováno, v čem je předchozí upozornění aplikovatelné na tento případ, respektive že právě ono předchozí upozornění jej dostatečně informovalo o tom, jaké prvky použité ve spojitosti s umístěním produktu, byť v rozhovoru s hostem v živém pořadu, způsobují porušení zákona. Provozovateli tak nebyla sdělena pouze lhůta k nápravě, ale zároveň mu bylo sděleno, jak této nápravy dosáhne (pokud se v budoucnu vyvaruje vytýkaných prvků).

Z textu předchozího upozornění je pak zřejmé, že to naopak značně reflektovalo námitky a argumenty, které mu předcházely ze strany provozovatele vysílání.

K otázce předchozího upozornění také viz níže.

III.

Rada ve správním řízení hodnotila, zda odvysíláním pořadu Sama doma dne 25. dubna 2014 od 12:30 hodin na programu ČT1 mohlo dojít k porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb.

Rada i po provedení důkazu obrazově-zvukovým záznamem předmětného pořadu a po vyjádření účastníka řízení setrvala při svém původním hodnocení předmětného pořadu, respektive jeho úseku obsahujícího umístění produktu, které vyjádřila již v oznámení o zahájení správního řízení.

Takto zpracované umístění produktu nelze hodnotit jako v souladu se zákonem, respektive s ustanovením § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb.

Dle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 231/2001 Sb., se umístěním produktu rozumí jakákoliv podoba začlenění výrobku, služby, ochranné známky, která se k výrobku nebo službě váže, nebo zmínky o výrobku a službě do pořadu za úplatu nebo obdobnou protihodnotu.

Dle § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., pořady obsahující umístění produktu nesmějí nepatříčně zdůrazňovat umístění produkt.

Tématem rozhovoru byly tablety a jejich výběr. Na začátku mluvila manažerka o tabletech obecně, o jejich využití a různých kritériích výběru. Rozhovor se však brzy zaměřil přímo na tablety a doplňkové výrobky společnosti Lenovo.

Rozhovor obsahoval řadu slovních (zvukových) zmínek o tabletech a doplňcích Lenovo i obrazovou složku detailních záběrů na dané výrobky.

Zvuková složka (slovní zmínky) přitom obsahovala projevy typu: „*Když vidím, co jste přinesla, tak může ladit i k botám třeba.*“ (projev moderátorky pořadu v okamžiku detailního záběru na barevné vystavené tablety s čitelným logem Lenovo); „*Přesně tak, barevné provedení je také velmi důležité. Standardní barva tabletů je vlastně jakoby stříbrné provedení. Můžete se podívat vlastně na nejnovější kousek, což je tady ta champagne barva, která bude k dostání na přelomu května a června.*“ (reakce manažerky doprovázená její manipulací s vystavenými tablety a detailním záběrem na tablet v champagne barvě s čitelným logem Lenovo); „*Tak, samozřejmě záleží, jaký máme tablet. Já bych ukázala názorně například na Yoga Tablet, který je velmi specifický, k čemu všemu se dá využít. Pokud ho máte v tomto režimu, můžete ho použít například při vaření. Jednoduše si vlastně tablet dáte před sebe, koukáte se na recept a vaříte podle něj. Tento tablet je specifický tím, že má vlastně jakoby tři režimy použití. Jeden je ten, co jste viděli. Druhý režim je vlastně, že tablet položíte a můžete na něm prohlížet fotky nebo surfovat po internetu. Třetí režim, že vlastně stojánek dáte pryč a můžete tablet držet v ruce a jednoduše ergonomicky na něm pracovat, což vlastně jakoby i chrání vaše zápěstí.*“ (odpověď manažerky na dotaz, jak lze ještě tablet využít v domácnosti, při které je zřetelné vyčkávání manažerky na přechod kamery do detailního záběru, který byl následně opravdu využit, aby zaznamenal veškeré režimy polohy tabletu, čímž opět došlo k výraznému zobrazení loga Lenovo); „*Tady se můžete podívat, k tabletům existují speciální pouzdra pro ženy v několika barevných provedeních. Těch barev je i samozřejmě více.*“ – „*Ke každým botám jedno.*“ – „*Přesně tak. Můžete krásně sladit s botami i kabelkou. Potom samozřejmě u toho obalu je klasicky i speciální hadřík. Je nutné říct, že není dobré displej tabletu nebo i notebooku utírat čímkoliv, co najdete po ruce, protože byste samozřejmě mohli poškrábat.*“ (projev manažerky se vstupem moderátorky následující po moderátorčině otázce k tématu jak chránit displej tabletu před poškozením, který byl doprovázen manipulací s ochrannými pouzdry na straně moderátorky a detailním záběrem na pouzdro s viditelným logem Lenovo).

Zbytek rozhovoru tvořily projevy, které lze označit jako vztahující se obecně k tématu tablety, a které mohou, ale nemusí být přímo spojovány s výrobcem Lenovo, neboť mohou být charakterizovány jako obecné informace o tabletech (co je výhodou tabletů obecně: velikost apod., co na tabletech víc zajímá muže a co ženy, že je pro případné účely fotografování potřeba vybírat podle vnitřní paměti apod.), nicméně celkové vyznění a výsledné zpracování rozhovoru je z hlediska prezentace umístění produktu jednoznačné, kdy se rozhovor v přílišné míře věnoval přímo výrobkům Lenovo a ve své většinové části byl pouze o nich, což bylo doplněno obrazovou složkou, kde v průběhu celého rozhovoru figurovaly táhlé i statické detailní záběry na výrobky společnosti Lenovo (tablety a pouzdra), na nichž bylo vždy zřetelně viditelné logo výrobce a které byly v konkrétních případech využity k demonstraci manipulace s tabletem či jeho barevného provedení (k demonstraci konkrétních vlastností konkrétních výrobků Lenovo).

Z tohoto je jasně patrné zpracování umístění produktu. Umístěný produkt, výrobky Lenovo ztrácely funkci přirozené součásti prostředí, jak by tomu u umístěného produktu mělo být, a stávaly se v daných pasážích, kdy bylo hovořeno o jejich speciálních funkcích, přednostech a výhodách (možné polohy, ochrana zápěstí při držení, ochranná funkce pouzder, výběr z různých barev) ve spojení s detailními záběry na výrobek vždy s čitelným logem, ústředním prvkem daného rozhovoru (zejména pak v případě výrobku Lenovo Yoga Tablet, který byl dokonce výslovně zmíněn označením typu a uvedením toho, čím je specifický).

Ústředním prvkem daného rozhovoru, dané části pořadu (a v daném okamžiku tedy i ústředním prvkem pořadu) se tak stal umístěný produkt, nikoliv informace o tabletech obecně. Umístěný produkt tvoří ústřední motiv, zatímco rozhovor na téma tablety obecně se stal pouhým pozadím a podkladem pro nepatříčné zdůrazňování výrobků Lenovo.

IV.

Rada na základě shromážděných podkladů a jejich hodnocení dospěla na svém 3. zasedání dne 3. února 2015 k závěru, že provozovatel ČESKÁ TELEVIZE výše uvedeným jednáním porušil povinnost uvedenou v § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., tedy povinnost zajistit, aby pořady obsahující umístění produktu nepatříčně nezdůrazňovaly umístěný produkt, čímž se dopustil správního deliktu, za který lze podle ustanovení § 60 odst. 1 písm. k) zákona č. 231/2001 Sb. uložit pokutu ve výši od 5 000 Kč do 2 500 000 Kč.

Pokud Rada dle § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb. zjistí, že provozovatel vysílání porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo podmínky udělené licence, upozorní jej na porušení tohoto zákona a stanoví mu lhůtu k nápravě, která musí být v souladu s ustanovením § 59 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. přiměřená charakteru porušené povinnosti. Pokud by účastník řízení uvedenou povinnost nadále neplnil, bude Rada, v případě dalšího zjištění stejného porušení zákona o vysílání po stanovené lhůtě k nápravě, oprávněna ve správním řízení uložit sankci v souladu s příslušným ustanovením zákona č. 231/2001 Sb.

Na porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb. byl již provozovatel upozorněn. Jako příklad lze uvést:

Upozornění č.j. DRD/3603/2012, které bylo provozovateli doručeno dne 26. října 2012 a v němž Rada upozornila provozovatele na porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., *kteřého se dopustil tím, že dne 23. února 2012 od 19:08 hodin na programu ČT4 odvysílal pořad Studio fotbal, jehož součástí byly zápasy evropské ligy, komentované studio a poločasová přestávka fotbalového utkání Schalke 04 – FC Viktoria Plzeň se začátkem od 21:53 hodin, ve které bylo zařazeno umístění produktu kopaček Adidas miCoach. Tento umístěný produkt byl po dobu zhruba dvou minut hlavním tématem pořadu, respektive živého rozhovoru, který se týkal pouze tohoto umístěného produktu. Moderátor nejprve produkt, v prodejní síti běžně dostupné kopačky se zabudovaným čipem snímajícím údaje o pohybu, podrobně představil a popsal jeho funkce, následně se svým hostem vedl rozhovor o jeho přednostech. V předmětném rozhovoru byly vysloveny výroky typu "hodně zajímavá technologická novinka", "zářivé kopačky značky Adidas", apod., protagonisté rozhovoru vyslovili závěr o užitečnosti produktu zejména pro mladé hráče a trenéry, zmínili přednost v příznivější ceně oproti drahým sporttesterům. Výjimečnost a kvalita kopaček byly rovněž zdůrazněny spojením této obuvi s profesionálními hráči, kteří v nich také hrají, konkrétně pak s Lionelem Messim, který je aktuálně považován za nejlepšího hráče světa, a Markem Bakošem, který byl označen za hráče, na kterého tým Plzně spoléhá, tedy za jednu z hlavních hvězd týmu. Umístěný produkt byl rovněž zabrán přibližně desetivteřinovým detailním záběrem vystavených bot. Takovéto zpracování umístění produktu nelze hodnotit za přirozené začlenění výrobku coby přirozené součásti prostředí (scény), neboť umístěný produkt byl ústředním prvkem a tématem daného rozhovoru, který byl pouze o tomto umístěném produktu a o jeho podrobném představení a zdůraznění jeho předností, čímž došlo k nepatříčnému zdůraznění umístěného produktu.*

I v případě výše uvedeného předchozího upozornění se jednalo o pořad vysílání živě, respektive o jeho rozhovorovou část, která tvořila pouze sekvenci daného pořadu s řadou témat (předchozí upozornění se dokonce vztahovalo k ještě kratší sekvenci, co se času vysílání týče) a která byla při kombinaci obrazové (detailní záběry) a zvukové (uvedení názvu, popis funkcí a předností) složky z celkového hlediska nepatříčným zdůrazněním umístěného produktu, který tvořil ústřední prvek rozhovoru. V případě předchozího upozornění při detailních záběrech dokonce absentovalo viditelné logo, které bylo v nyní posuzované věci několikrát zobrazeno, což v nyní posuzované věci nepatříčně zdůrazňování produktu činí ještě intenzivnější.

Předchozí upozornění bylo provozovateli vysílání doručeno s dostatečným předstihem před zpracováním a odvysíláním výše specifikovaného pořadu Sama doma.

Provozovatel byl na základě předchozího upozornění Rady na porušení daného ustanovení zákona č. 231/2001 Sb. s dostatečným předstihem informován o tom, že se i v případě živě vysílaného pořadu (rozhovoru) může dopustit porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., pokud se uchýlí k prvkům, jakými jsou detailní záběry na umístěný produkt a vedení rozhovoru přímo a pouze o umístěném produktu (zejména pak se zdůrazněním podstatných informací o daném umístěném produktu, kterými jsou zejména název, popis funkcí a předností).

Dle názoru Rady tak uvedené předchozí upozornění zcela postačuje k naplnění požadavku podle ustanovení § 59 zákona č. 231/2001 Sb.

V.

V souladu s § 60 odst. 1 písm. k) zákona č. 231/2001 Sb. uloží Rada provozovateli vysílání a provozovateli převzatého vysílání pokutu ve výši od 5 000 Kč do 2 500 000 Kč, pokud poruší některou z povinností stanovených pro sponzorování programů nebo pořadů nebo poruší některou z povinností stanovených pro umístění produktu.

Podle ustanovení § 61 odst. 1 věty první zákona č. 231/2001 Sb. uloží Rada pokutu do jednoho roku ode dne, kdy se dozvěděla o porušení povinnosti, nejdéle však do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

Rada se o porušení povinnosti prokazatelně dozvěděla v okamžiku prvního seznámení se Rady (Úřadu Rady) s obsahem daného pořadu Sama doma, a to na základě analýzy screeningu za měsíc duben roku 2014, tedy dne 30. května 2014 (analýza před 12. zasedáním v roce 2014). V návaznosti na toto datum tedy počala běžet subjektivní lhůta pro rozhodnutí Rady o pokutě.

Rada dospěla k závěru, že jsou dány všechny zákonné podmínky pro uplatnění sankce ve formě pokuty v mezích zákona č. 231/2001 Sb. a rozhodla dle § 60 odst. 1 písm. k) zákona č. 231/2001 Sb., o uložení pokuty ve výši **50 000 Kč**.

Rada byla omezena horní a dolní hranicí stanovenou zákonem a při stanovení výše pokuty byla vedena následujícími úvahami:

Podle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb. *při ukládání pokuty za porušení povinnosti podle tohoto zákona Rada přihlíží k povaze vysílaného programu a k postavení provozovatele vysílání a provozovatele převzatého vysílání na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti informací, výchovy, kultury a zábavy.*

Pořad byl do vysílání zařazen na programu ČT1. Jedná se o plnoformátový program, který obsahuje pořady různého zaměření a témat, a to zejména pořady zpravodajské, filmové, dokumentární, hudební a vzdělávací. Předmětný program není zaměřen pouze na určitou skupinu obyvatel se shodnými zájmy. Divácká obec tohoto programu je tak značně široká.

Zároveň postavení provozovatele na mediálním trhu se zřetelem k jeho odpovědnosti vůči divácké veřejnosti v oblasti výchovy, kultury a zábavy lze v daném případě pro daného provozovatele charakterizovat takto: Jedná se o provozovatele televizního vysílání ze zákona, kterému je tímto zákonem (zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi) svěřena úloha veřejné služby v oblasti televizního vysílání, tedy i péče o diváky v oblasti právě výchovy, kultury a zábavy. Zároveň se jedná o provozovatele celoplošného vysílání, tedy vysílání, které může ve vymezeném územním rozsahu přijímat alespoň 70% obyvatel České republiky. Na základě těchto skutečností lze dovodit, že lze v případě daného provozovatele vysílání hovořit o zvýšené odpovědnosti vůči divácké obci, neboť si musí být vědom zvláštní úlohy, která je mu svěřena přímo ze zákona, a možnosti dopadu porušení povinností souvisejících s provozováním vysílání na velké množství diváků.

S ohledem na pravděpodobný vysoký zásah divácké veřejnosti programem ČT1, vycházející z jeho celoplošnosti, má Rada za to, že odpovědnost účastníka řízení je ve srovnání s regionálními a místními provozovateli televizního vysílání vysoká. Dále je třeba však uvážit, že při stanovení výše pokuty nelze brát v potaz rozdíl mezi veřejnoprávním a komerčním subjektem co do jejich zvýšené či snížené odpovědnosti. Rozdíl mezi veřejnoprávním a soukromoprávním subjektem v tomto hledisku je možné shledat pouze, co se týče pozitivně formulované povinnosti, které by měli plnit (co by dělat měli, nikoliv dělat nesmějí) viz rozsudek Městského soudu 5 Ca 162/2009.

Podle ustanovení § 61 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. *Rada stanoví výši pokuty podle závažnosti věci, míry zavinění a s přihlédnutím k rozsahu, typu a dosahu závadného vysílání, k výši případného finančního prospěchu, a ke stanovisku věcně příslušného samoregulačního orgánu uvedeného v seznamu samoregulačních orgánů, obdrží-li toto stanovisko písemně do 10 pracovních dnů ode dne zahájení řízení o správním deliktu.*

Porušení povinnosti stanovené ustanovením § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb. je nutné považovat za významný správní delikt, neboť jím dochází k obtěžování diváků, kteří se na daný pořad

dívají pro zcela jiné prvky než umístění produktu (rozhovory, témata, hosté apod.), a k ovlivňování chování diváků, kteří jsou tímto výrazně upozorňováni na určité produkty, které tím mohou získat značnou výhodu oproti produktům na trhu konkurenčním. Samozřejmě, že určitý náskok před konkurencí je samotnou podstatou umístění produktu coby jednoho z typů obchodních sdělení podle zákona č. 231/2001 Sb., nicméně umístění produktu jako takové má probíhat formou nepřehnané prezentace daného produktu, kdy tento produkt jako přirozená součást zabíraného prostředí má pouze vejít ve známost diváků, a to přirozenou cestou tím, že jej diváci spatří. Na umístěný produkt rozhodně nemůže být speciálně upozorňováno, ať již slovně či obrazovými prostředky. Tím je již s divákem určitým způsobem manipulováno, když je mu daný produkt podsouván, čímž může být divák zároveň výrazně obtěžován. Pro úplnost je však nutné dodat, že porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb. lze považovat za méně závažné než by tomu bylo v případě porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. b) téhož zákona, které již hovoří o jednoznačně propagaci umístěného produktu za účelem nabádání k jeho nákupu či pronájmu. V tomto případě totiž nejde o pouhé obtěžování diváka spojené s jeho mírným ovlivňováním, ale o manipulaci v pravém slova smyslu, kdy umístění produktu sklouzává k charakteru reklamy. Pokud má být zvažena závažnost této konkrétní věci, konkrétního nepatřičného zdůraznění produktu v podobě výrobků Lenovo, je nutné uvést, že daný rozhovor, po jehož většinu byl ústředním motivem právě umístěný produkt, probíhal v *čas od 00:40:50 do 00:44:40 od začátku vysílání pořadu*. Trvala tedy 3 minuty 50 sekund, což je v porovnání s celkovým časem daného pořadu *Sama doma* (cca hodina a půl) krátkým časovým úsekem. Divák tak nebyl nepříznivým vlivům nepatřičně zdůrazňovaného umístění produktu vystaven po značnou dobu, což je prvkem hovořícím pro uložení pokuty o nižší hodnotě. Pro pokutu o nižší hodnotě hovoří také skutečnost, že se jednalo o pořad vysílání živě a že se jednalo o rozhovor s hostem pořadu, který není povinen znát zákony upravující vysílání (to však není absolutní liberací, neboť je to provozovatel, kdo má zajistit soulad obsahu svého vysílání se zákonem; v tomto případě navíc tento host byl zdrojem zvukové složky, nicméně tu doplňovala složka obrazová, tedy záběry zaměstnanci provozovatele vysílání, která ke zvukové složce značně přiléhala a spolu s ní znamenala celkové vyznění nepatřičně zdůrazněného umístěného produktu; zvuková složka navíc obsahovala i prvky ze strany moderátorky pořadu, tedy také zaměstnankyně provozovatele). Ohledně otázky míry zavinění je jisté, že obsah předmětného pořadu a tedy i formy zpracování umístění produktu účastník řízení mohl sám ovlivnit, neboť předmětný pořad byl vytvořen přímo pro jeho televizní vysílání [to je ostatně podmínkou pro umístění produktu dle ustanovení § 53a odst. 1 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb.]. Na tvorbě daného pořadu se podíleli osoby provozovatelem vysílání zaměstnané a plnící tedy své povinnosti související s jejich zaměstnáním, nebo osoby k tomuto provozovateli vysílání jinak smluvně zavázané. Provozovatel ostatně sám ve svém vyjádření uvedl, že osoby, které se měly na daném rozhovoru podílet, instruoval o tom, jak má rozhovor probíhat. Zjevně však své mechanismy nenastavil správně, když byla výsledná podoba daného rozhovoru takováto. Nicméně i zde lze připomenout tu skutečnost, že hodně ze zvukové složky zpracování daného umístěného produktu přinesl projev hosta pořadu (viz výše). I toho si však jako osobu spolupracující volil smluvně provozovatel vysílání.

Nepatřičně zdůrazněné umístění produktu bylo odvysíláno v rámci pořadu *Sama doma*, který byl odvysílán v prvních odpoledních hodinách, u nichž nelze předpokládat tak vysokou sledovanost jako v hlavním vysílacím čase. Předmětný pořad je však dlouholetým pořadem na programu ČT1, u něhož lze předpokládat během let vysílání vytvořenou širokou diváckou základnu, kterou ovšem mírní ta skutečnost, že pořad je zaměřen na úzkou skupinu divácké obce (zejména ženy na mateřské a rodičovské dovolené). To tedy hovoří spíše ve prospěch provozovatele vysílání. Rada se pokusila v průběhu správního řízení zjistit konkrétní údaje o sledovanosti daného konkrétního dílu pořadu *Sama doma* (viz korespondence č.j. DRD/4137/2014 obsažena ve spisu), nicméně Asociace televizních organizací tyto údaje neposkytla. Tyto konkrétní údaje, související s kritériem rozsahu závadného vysílání, tak nebylo možné posoudit, ať už ve prospěch, či neprospěch účastníka řízení. Dosah závadného vysílání je však z hlediska celoplošného vysílání daného programu, které může ve vymezeném územním rozsahu přijímat alespoň 70% obyvatel České republiky, nutné vnímat jako vysoký. Jak již bylo však uvedeno výše a ve prospěch účastníka řízení, v rámci předmětného pořadu tvořilo umístění produktu krátkou část celkového času pořadu.

Umístění produktu je jedním z typů obchodních sdělení. Vždy se tedy děje za úplaty nebo obdobnou protihodnotu [ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 231/2001 Sb.] V daném případě se však konkrétní finanční prospěch provozovatele vysílání nepodařilo získat, neboť účastník řízení Radě smlouvy, na jejichž základě k odvysílání umístěného produktu došlo, nepředložil a pouze přiznal jejich

existenci. Jelikož se tedy konkrétní finanční prospěch nepodařilo v tomto případě zjistit, nemá toto kritérium na stanovení výše pokuty vliv.

Stanovisko věcně příslušného samoregulačního orgánu Rada neobdržela. Ani tato skutečnost tak nemá na stanovení výše pokuty vliv.

Z výše uvedeného je tedy patrné, že většina kritérií, která bylo v této souvislosti možné aplikovat a která tedy měla vliv na výši pokuty, hovořila ve prospěch účastníka řízení. Rada přihlédla ke skutečnosti, že nepatřičné zdůrazňování produktu podle ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb. lze považovat za méně závažné porušení zákona, než by tomu bylo v případě porušení ustanovení § 53a odst. 2 písm. b) téhož zákona, které již hovoří o jednoznačné propagaci umístěného produktu za účelem nabádání k jeho nákupu či pronájmu a za které by tedy bylo patřičné ukládat pokuty vyšší. Zároveň vzala Rada v potaz krátké trvání daného rozhovoru v porovnání s celkovým časem daného pořadu (divák nebyl nepříznivým vlivům nepatřičně zdůrazňovaného umístění produktu vystaven po značnou dobu) a skutečnost, že se jednalo o rozhovor živý (v přímém přenosu).

Na základě toho přikročila Rada k uložení pokuty v dolní sféře zákonem vymezeného rozmezí.

Rada má za to, že zřetelně vysvětlila všechny úvahy, kterými byla při posuzování pořadu vedena. Všechny podklady pro její rozhodnutí nasvědčují správnosti její úvahy o porušení povinnosti uložené ustanovení § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb.

Rada na základě shromážděných podkladů dospěla k závěru, že provozovatel, ČESKÁ TELEVIZE, výše uvedeným jednáním porušil svoji povinnost podle § 53a odst. 2 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., čímž se dopustil správního deliktu, za nějž lze podle § 60 odst. 1 písm. k) zákona č. 231/2001 Sb. uložit pokutu ve výši od 5 000 Kč do 2 500 000 Kč. Za spáchání tohoto správního deliktu uložila Rada pokutu 50 000 Kč (slovy: padesáttisíc Kč).

VI.

Vzhledem k tomu, že správní řízení vyvolal účastník řízení porušením své právní povinnosti, uložila mu Rada v souladu s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., povinnost uhradit paušální částku nákladů správního řízení ve výši 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s ustanovením § 66 zákona č. 231/2001 Sb., lze podat žalobu k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek.

V Praze dne: 3.2.2015

Ivan Krejčí

*předseda Rady
pro rozhlasové a televizní vysílání*